

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 28/2014-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. januára 2014 v senáte zloženom z predsedu Juraja Horvátha a zo sudcov Sergeja Kohuta a Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť I. M., zastúpenej advokátom JUDr. Daliborom Kuciaňom, Advokátska kancelária, Nitrianska 5, Piešťany, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Trenčíne v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 56/2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. M. **o d m i e t a** ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. septembra 2013 doručená sťažnosť I. M. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len

„dohovor“) postupom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 56/2012 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Z obsahu sťažnosti vyplynulo najmä, že:

«Porušovateľom základného práva sťažovateľa je vecne a miestne príslušný súd, konajúcim vo veci, ktorým je Krajský súd v Trenčíne(...)

Sťažovateľka je účastníkom (odporcom) odvolacieho konania o zaplatenie 2.113,05 € s príslušenstvom. Konanie je vedené pred Krajským súdom v Trenčíne pod sp. zn. 4Co/56/2012.

Chronológia spisového materiálu

Dňa 21. 11. 2011 Okresný súd Nové Mesto nad Váhom rozsudkom, č. k. 6C/262/2010-93 zamietol návrh navrhovateľa (bývalý manžel sťažovateľky) a priznal sťažovateľke náhradu trov konania vo výške 100 %.

Po podanom odvolaní zo strany navrhovateľa vec bola Okresným súdom predložená na rozhodnutie Krajskému súdu v Trenčíne, ktorému táto vec napadla už dňa 14. 02. 2012.

Od predloženia veci nebolo do dnešného dňa, t. j. do 19. 09. 2013, t. j. viac ako 19 mesiacov, nielen rozhodnuté, ale spis nebol ani „otvorený“.

V zmysle Rozvrhu práce každého súdu a osobitných zásad platných pre všetky úseky súdu vychádzajúc z článku 6 ods. 1 Európskeho dohovoru a kritéria pre určovanie súdnych konaní, ktoré majú prebehnúť s väčšou rýchlosťou, stanovené rozhodovacou praxou Európskeho súdu pre ľudské práva, sú sudcovia povinní vybavovať veci postupne v poradí, v akom napadli, s výnimkou vecí súvisiacich s vážnym ohrozením života, slobody, zdravia a živobytia, ako aj rozhodovanie o predbežných opatreniach, námietkach zaujatosti, ktoré majú prednosť vo vybavovaní pred ostatnými (osobitne väzobné veci, veci výživného, veci náhrady škody z ublíženia na zdraví, kde je ohrozené živobytie, pracovné veci súvisiace s ohrozením živobytia a podobne)

I keď nejde o „prednostnú“ vec, Krajský súd v Trenčíne to nezbavilo povinnosti vybaviť vec v poradí v akom napadla alebo ju nevybaviť vôbec.

Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, len čo sa konanie začalo (to platí i pre konanie odvolacie), postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Nemyslíme si, že 19 mesiacov je „... čo najrýchlejšie prejednanie a rozhodnutie...“, zvlášť keď sa vec ani neprejednáva a toľž nie je ani náznak, že sa vec prejednáva a rozhoduje.

Krajský súd v Trenčíne je v celom odvolacom konaní absolútne nečinný a k veci sťažovateľky až ignorantský, ktorá prežíva súdny teror zo strany jej bývalého manžela, ktorý ju žaluje v ďalších troch veciach, pričom už tri má úspešne za sebou. A rada by mala i štvrtú a tak sa postupne zbaviť svojej psychickej záťaže. U sťažovateľov prietahy spôsobené a spôsobované Krajským súdom v Trenčíne spôsobujú a prehľbujú stav právnej neistoty, ohrozujú jej psychiku. Sťažovateľka musí investovať nemalé finančné prostriedky vo všetkých súdnych konaniach začatých jej bývalým manželom (vrátane veci spočívajúcej na Krajskom súde v Trenčíne), ktorých návratnosť nekonaním súdov je vzdialená.

Ústava Slovenskej republiky a procesné predpisy upravujúce činnosť súdov v občianskych a trestných veciach nevynímajú z ich povinnosti konať bez zbytočných prietahov žiadnu vec, ktorej môže byť poskytnutá súdna ochrana. (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. I. ÚS 70/1998 z 13. januára 1999)

Celé konanie vedené pred Krajským súdom v Trenčíne je tvorené NESKUTOČNÝM A ÚSTAVNE NETOLEROVATEĽNÝM 19 MESAČNÝM PRIEŤAHOM.

I keď sťažovateľka je pred podaním ústavnej sťažnosti povinná využiť všetky iné právne prostriedky, ktoré jej zákon na ochranu jej základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnená podľa osobitných predpisov, tak aby boli odstránené prietahy v konaní, v zmysle zásady subsidiarity, nič to neporieši na veci, že Krajský súd v Trenčíne vec ani za 19 mesiacov nie že neprejednal, ale ani neotvoril spis. I v prípade sťažnosti k rukám predsedníčky (nech sa nikto nehnevá, po 19 mesiacoch dávať šancu na odstránenie porušenia práva, čo nie je ani možné odstrániť?), vec sa bude prejednávať ďalších 12 mesiacov, tak ako si sťažovateľka, a nielen ona, zvykla (personálna poddimenzovanosť súdu, vysoký nápad a pod.; taktiež neospravedliteľné). Táto by bola neúčinná, resp. by nekonvalidovala 19 mesačný neústavný „prestoj“. Alebo by sa rozhodlo do týždňa? A ak by sa rozhodlo do týždňa ako má takéto expresné rozhodnutie pôsobiť na sťažovateľku? Sťažovateľka vie, že 19 mesiacov na jej vec ani nepozreli, naopak v očiach odporcu to bude pôsobiť ako sa jeho veci podrobne venujú, pričom samozrejme opak je pravdou.

Jedinou možnosťou je len Ústavný súd SR, ktorý v náleze prikáže konať vo veci bez prieťahov, a aspoň takto prinútiť a prikázať súdu a jeho aparátu to, čo mal už urobiť „aspoň“ v roku 2012, a to „bezodkladne“ rozhodnúť o odvolaní tak, aby sa jedna kapitola „justičného života“ sťažovateľky uzavrela. Sťažovateľka už potrebuje poskytnutie ústavnej ochrany. (...)

V priebehu skutkového stavu(...) ide o porušenie a porušovanie základného práva, aby sa vec sťažovateľky vedenej Krajským súdom v Trenčíne pod sp. zn. 4Co/56/2012 prerokovala bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

(...) Pri ochrane základného práva, aby sa vec sťažovateľky verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov nie je daná právomoc všeobecného súdu vrátane súdu konajúceho v správnom súdnictve alebo právomoc iného orgánu verejnej moci, na ktorý sa sťažovateľka môže obrátiť so žiadosťou o ochranu tohto základného práva.

Niet iného súdu, ktorý by chránil základné právo sťažovateľky, a rovnako, sťažovateľka nemôže uplatniť opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré jej zákon na ochranu ich základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnená podľa osobitných predpisov. Krajský súd v Trenčíne mal a má konať iba vo veci samej. (...)

Na podanie tejto sťažnosti neprichádza k uplynutiu dvojmesačnej lehoty, keďže ide o prípad porušenia, resp. porušovania základného práva prerokovať vec bez zbytočných prieťahov a ku dňu podaniu sťažnosti tento stav trvá. Ide o súdne konanie, v ktorom sa namietajú zbytočné prieťahy. (...)

Návrh na rozhodnutie vo veci samej

Vzhľadom k vyššie uvedenému, žiadame, aby Ústavný súd rozhodol o sťažnosti sťažovateľky takto:

I. Základné právo sťažovateľky, na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru bolo postupom Krajského súdu v Trenčíne v konaní vedenom pod sp. zn. 4Co/56/2012 porušené.

II. Krajskému súdu v Trenčíne prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 4Co/56/2012 konal bez ďalších prieťahov.

III. I. M. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 2.000 €(...), ktorej ich je Krajský súd v Trenčíne povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

IV. Krajský súd v Trenčíne je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia (2 právne úkony vykonané v roku 2013 v zmysle § 11 ods. 3, § 14 ods. 1 písm. a) a b), § 16 ods. 3 Vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb) I. M. v sume 275,94 €(...) advokátovi JUDr. Daliborovi KUCIAŇOVI(...) do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu. (...)»

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde

nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 56/2012.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov“ osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty (napr. I. ÚS 56/08).

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde v danej veci skúmal, či sú splnené podmienky na konanie pred ním. V nadväznosti na to ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou vyžaduje, aby v prípadoch sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v konaní pred všeobecným súdom, sťažovateľ preukázal aj využitie právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého má sťažovateľ právo podľa § 17 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej správe súdov“) v spojení s § 6 zákona č. 335/1991 Zb. o súdoch a sudcoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch a sudcoch“), t. j. podanie sťažnosti na prietahy v konaní predsedovi príslušného súdu.

Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 34/98, I. ÚS 16/99, I. ÚS 21/99), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Preto ústavný súd o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky podľa zákona o štátnej správe súdov v spojení so zákonom o súdoch a sudcoch, alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní podľa § 17 ods. 1 zákona o štátnej správe súdov v spojení s § 6 zákona o súdoch a sudcoch zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 153/03). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona

č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietáhov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona].

Keďže zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu vyplýva, že sťažovateľka, ktorá je kvalifikovane právne zastúpená, sťažnosť na prietahy v konaní nepodala a ani netvrdí, že ju nepodala z dôvodov hodných osobitného zreteľa, a existenciu takýchto dôvodov nemožno vyvodiť ani z obsahu jej sťažnosti (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde), ústavný súd, opierajúc sa o svoju stabilnú judikatúru (napr. IV. ÚS 44/03, II. ÚS 7/04, II. ÚS 107/04), dospel k záveru, že vzhľadom na okolnosti prípadu niet dôvodu predpokladať, že by včasné využitie sťažnosti podľa § 17 a nasl. zákona o štátnej správe súdov (s účinnosťou od 1. apríla 2005 podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) neumožnilo účinnú ochranu základného práva sťažovateľky priznaného jej podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde bolo potrebné jej sťažnosť odmietnuť z dôvodu neprípustnosti.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. januára 2014